

Alfabet krakowskiej edukacji w 2021 roku

2021-12-31

Często mówi się, że edukacja to podstawa wszystkich aspektów naszego życia. Jest to jednak proces niezwykle złożony, w który angażuje się wiele osób i instytucji. Trudno zgłębić go od A do Z. Chcąc w tym choć trochę pomóc, przygotowaliśmy subiektywny wybór niektórych haseł związanych z edukacją w Krakowie w mijającym roku.

A jak administracja i obsługa

Żadna szkoła nie jest w stanie funkcjonować bez pracowników administracji i obsługi. Na tych stanowiskach w samorządowych szkołach są zatrudnione aż 4653 osoby! Uśmiechnięty woźny witający dzieci w szkole, kucharka przygotowująca posiłki dla najmłodszych czy osoby dbające codziennie o porządek w klasach lekcyjnych i szatniach – to oni współtworzą oblicze krakowskich szkół. Prezydent Krakowa Jacek Majchrowski pod koniec 2021 roku podjął decyzję o zwiększeniu wynagrodzenia zasadniczego pracowników administracji i obsługi wraz z początkiem 2022 roku. Będzie to średnio 300 złotych na każdy etat.

B jak bezpieczeństwo

Zapewnienie bezpiecznych warunków nauki to ogromna odpowiedzialność, zarówno dla dyrektorów szkół, nauczycieli, jak również innych osób zaangażowanych w działania edukacyjne. Dlatego w krakowskich szkołach realizowanych jest wiele inicjatyw w tym zakresie. W 2021 roku pomagał w tym miejski program Bezpieczny Kraków, szczególnie poprzez działania realizowane w module „Bezpieczna szkoła” skierowane do nauczycieli i uczniów. Więcej na ten temat można przeczytać na stronie bezpieczny.krakow.pl

C jak czytelnictwo

Miłością do czytania warto zarażać uczniów od najmłodszych lat. Zwłaszcza w takim mieście, jakim jest Kraków – Miasto Literatury UNESCO. Dzieje się to nie tylko podczas lekcji szkolnych, ale także w ramach dodatkowych zajęć. Szkolne biblioteki co roku kupują setki nowych książek, uczniowie biorą udział w twórczych zajęciach czytelniczych, a wiele placówek angażuje się w dodatkowe przedsięwzięcia. Przykład? Szkoła Podstawowa nr 134 w Krakowie wygrała tysiąc wymarzonych książek ufundowanych dla zwycięzców ogólnopolskiego konkursu „1000 powodów, by czytać”. Trafiły one do szkolnej biblioteki w marcu 2021 roku. Inne, ciekawe projekty promujące czytelnictwo są planowane także w najbliższym roku, między innymi za sprawą cyklu szkoleń Krakowskiego Biura Festiwalowego. Szkolenia skierowane do nauczycieli przedszkoli będą organizowane w wyjątkowej przestrzeni spotkań z kulturą, jaką jest pałac Potockich na Rynku Głównym.

D jak dyrektorzy

W tym roku Miasto Kraków zorganizowało aż 77 konkursów na dyrektorów szkół. Kierowanie szkołą wymaga jednak szczególnych kwalifikacji i kompetencji, dlatego lokalny samorząd pomaga dyrektorom w tym zadaniu. W 2021 roku zainaugurowano nowy cykl szkoleń, jakim jest Krakowska Szkoła i Akademia Dyrektorów. Dzięki nim dyrektorzy szkół nabywają i poszerzają swoje kompetencje w wielu obszarach, przy wykorzystaniu praktycznych metod aktywizujących. Spotkania szkoleniowe będą kontynuowane w 2022 roku.

E jak edukacja

Po prostu!

F jak finanse

Edukacja co roku stanowi największą część budżetu Miasta Krakowa – jest to zazwyczaj jedna trzecia środków, którymi dysponuje miejski samorząd. Tak też było w mijającym roku. I chociaż na wspomniane wydatki składa się także subwencja z budżetu państwa, to należy wiedzieć, że nie zaspokaja ona nawet podstawowych potrzeb krakowskiej oświaty. Dlatego miasto współfinansuje zadania oświatowe również środkami pochodzącymi z dochodów własnych. Wspomniane wydatki związane są chociażby z zapewnieniem wynagrodzeń nauczycieli, na które każdego roku krakowski samorząd przeznaczają coraz większe kwoty. Tylko do końca listopada 2021 roku Miasto Kraków na zadania oświatowe przeznaczyło w sumie niemal 1,8 miliarda złotych.

G jak granty i dotacje

Niezależnie od środków własnych i tych otrzymywanych z subwencji oświatowej, miasto nieustannie aplikuje o zewnętrzne granty i dotacje pozwalające na realizację dodatkowych działań edukacyjnych. Dzięki nim w 2021 roku zakupiony został sprzęt potrzebny uczniom w czasie nauki zdalnej i nowoczesne wyposażenie szkolnych pracowni. Organizowane były też dodatkowe zajęcia i praktyki, często o charakterze międzynarodowym. To jednak tylko wybrane z wielu działań. Dodatkowe źródła finansowania pozyskują również samodzielnie szkoły, starając się o środki z funduszy zewnętrznych oraz pozyskując sponsorów.

H jak (no) hate

Walka z mową nienawiści to jedno z największych wyzwań stojących przed nami wszystkimi. Dlatego w 2021 roku w krakowskich szkołach, podobnie jak w latach poprzednich, realizowano wiele projektów promujących pozytywny przekaz w przestrzeni szkolnej. Wspieramy szkoły w tych działaniach, bo bardzo ważne jest dla nas wyposażenie młodych ludzi w umiejętność współdziałania, zaszczepienie w nich empatycznych postaw, a także budowanie poczucia wspólnoty i współodpowiedzialności. Wszystko po to, aby pomiędzy uczonymi się na pamięć datami i regułkami nie zagubić tego, co najważniejsze – szacunku do drugiego człowieka.

I jak internaty i bursy

W 2021 roku, podobnie jak w poprzednich latach, uczniowie uczący się w Krakowie, a pochodzący z innych zakątków województwa i kraju mogli korzystać z oferty internatów i burs. W stolicy Małopolski działały trzy samorządowe bursy i siedem internatów, w których – pomimo trwającej pandemii COVID-19 – mieszkało niemal 1300 uczniów. Pod koniec roku Miasto Kraków przekazało dodatkowe środki finansowe na wyposażenie internatów działających przy technikach, szkołach branżowych oraz specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych. Dzięki nim został zakupiony dodatkowy sprzęt AGD i meble, co niewątpliwie zwiększy komfort wychowanków oraz zbliży warunki do domowych.

J jak jakość nauczania

Ciągłe zwiększanie jakości nauczania to jedno z najważniejszych wyzwań w zakresie edukacji. Jest ono realizowane na wiele sposobów. Do szkół trafia najbardziej nowoczesny sprzęt, uczniowie zdobywają nowe umiejętności podczas zagranicznych praktyk i staży, często realizowanych we współpracy z uznanymi firmami. Nie bez znaczenia pozostaje też ciągle podnoszenie kwalifikacji nauczycieli wspieranych w tym zakresie finansowo przez miasto. Więcej na ten temat można przeczytać w haśle „S jak samodoskonalenie”.

K jak klimat

Pozytywny klimat w szkole to niezwykle ważna kwestia zarówno z punktu widzenia uczęszczających do niej uczniów, rodziców, jak i nauczycieli. Z tym słowem wiąże się jednak coś więcej. Klimat, a właściwie zmiana klimatu, pozostaje jednym z głównych wyzwań naszych czasów. Dlatego krakowski samorząd angażuje się w wiele działań z zakresu edukacji klimatycznej. W szkołach realizowane są ambitne projekty, a Miasto Kraków podejmuje nawet ogólnopolskie działania w tym zakresie. Jednym z nich jest raport „Edukacja klimatyczna w Polsce” wydany w lipcu 2021 roku przez UNGC Poland – inicjatywę Sekretarza Generalnego ONZ w Polsce ds. zrównoważonego rozwoju. Zostało w nim uwzględnione stanowisko prezydenta Krakowa Jacka Majchrowskiego jako jedyne przedstawiciela miejskiego samorządu. Z opracowaniem, jak i przydatnymi materiałami dla nauczycieli dotyczącymi klimatu, można zapoznać się na stronie edukacja klimatyczna.org.pl.

L jak lekcje, e-lekcje

Przez znaczną część 2021 roku zajęcia w szkołach odbywały się w sposób zdalny. Także w przypadku nauczania stacjonarnego, w razie przypadków wystąpienia COVID-19 wśród uczniów lub nauczycieli, dyrektorzy szkół wnioskowali o taki sposób prowadzenia zajęć. Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa w 2021 roku wydał aż 1867 zgód na nauczanie zdalne. We właściwej organizacji lekcji on-line pomocne były dyrektorom i nauczycielom wcześniejsze doświadczenia, w tym wsparcie miejskiego samorządu w podnoszeniu kompetencji cyfrowych. Ponadto, na początku 2021 roku do uczniów nadal trafiał sprzęt komputerowy w ramach akcji #DajżeKompa realizowanej we współpracy z krakowskimi przedsiębiorcami. Dzięki krakowskiej inicjatywie udało się przekazać aż 451 komputerów potrzebnych uczniom do nauki. W sumie wsparcie otrzymały dzieci i młodzież ze 142 krakowskich szkół.

M jak młodzież

Aby zachęcić młodych mieszkańców do działania, Miasto Kraków podejmuje dodatkowe inicjatywy. Wśród nich jest realizacja ogólnomiejskiego programu Młody Kraków 2.0. W jego ramach w 2021 roku było organizowanych wiele ciekawych działań skierowanych do młodzieży: konkursy, szkolenia, a nawet... klimatyczny hakaton! Od kilku lat w stolicy Małopolski działa również Młodzieżowa Rada Krakowa, która jest prawdziwą lekcją obywatelskich działań w praktyce. Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronach mlodziez.krakow.pl oraz mrk.krakow.pl.

N jak nauczyciele

Przekazują wiedzę, dzielą się swoim doświadczeniem, ale też są codziennym wsparciem dla wielu uczniów. O kim mowa? Oczywiście o nauczycielach z krakowskich szkół. W samorządowych przedszkolach, szkołach i placówkach pracuje ich aż 13 792. To niemal tyle, co liczba wszystkich mieszkańców pobliskich Niepołomic. Dziękujemy za Wasz ogromny wysiłek włożony w trud kształcenia młodych mieszkańców Krakowa (i nie tylko)!

O jak obcokrajowcy

Co roku w krakowskich szkołach uczy się coraz więcej dzieci pochodzących z zagranicy. Pod koniec 2021 roku było to prawie 5 tysięcy uczniów z 78 różnych krajów. Nie trzeba nikogo przekonywać, jak trudny dla nich jest proces aklimatyzacji w nowym kraju i mieście. Aby pomóc im odnaleźć się w szkolnej rzeczywistości, wyciągamy do nich pomocną dłoń. Od września 2021 roku w aż sześciu szkołach działają oddziały przygotowawcze dla uczniów z innych państw, w których zapewniane jest wsparcie specjalistów pomagających nie tylko w nauce języka polskiego, ale również w odnalezieniu się w realiach szkoły. Uczniowie, którzy nie uczęszczali do oddziału przygotowawczego lub uczęszczali, ale nadal mają poczucie, że nie znają jeszcze języka polskiego na właściwym poziomie, mogą korzystać z dodatkowych, bezpłatnych zajęć. W 2021 roku były im oferowane również dodatkowe zajęcia wyrównawcze. Ale to nie wszystko. Tak bardzo potrzebne wsparcie zapewniali także asystenci wielokulturowi, którzy coraz liczniej są zatrudniani w krakowskich szkołach.

P (a właściwie: PPP) jak poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Wsparcia uczniom udzielają regularnie pedagodzy i psychologowie zatrudnieni w szkołach. Zarówno dzieci i młodzież, jak i ich rodzice, mogą korzystać również ze wsparcia ekspertów zatrudnionych w samorządowych poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Działa ich aż osiem. W 2021 roku prowadziły też dodatkowe działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa psychicznego uczniów. Wśród nich jest chociażby współpraca ze Szpitalem Klinicznym im. J. Babińskiego, w ramach której ma powstać Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży Kraków Południe oferujące wielospecjalistyczny system pomocy uczniom i ich rodzinom. Swoje wsparcie będą oferować im specjaliści – psychologowie, psychoterapeuci czy pedagodzy, zarówno w środowisku rodzinnym, jak i szkolnym.

R jak rodzice

Współpraca z rodzicami przejawia się nie tylko w codziennym kontakcie nauczycieli, wychowawców oraz dyrektorów szkół. Także przez władze Krakowa jest ona uznawana za jeden z priorytetów w obszarze edukacji. Od niej w dużej mierze zależy bowiem jakość nauczania i oferta krakowskich szkół. W 2021 roku po raz kolejny przy Prezydencie Miasta Krakowa zostały powołane Zespoły Doradcze Rodziców, stanowiące cenny głos opiniotwórczy i będące inspiracją do podejmowania nowych inicjatyw. Wspólne działania będą kontynuowane już od początku 2022 roku.

S jak samodoskonalenie

Krakowscy nauczyciele chętnie podnoszą swoje kompetencje, a miasto im w tym pomaga. Jest to możliwe między innymi dzięki dofinansowaniom do studiów i kursów przyznawanym przez

Urząd Miasta Krakowa. Aż 22 specjalności uznawane są za priorytetowe, co pozwala na uzyskanie dofinansowania w wysokości 95% – mowa między innymi o kierunkach związanych z nauczaniem przedsiębiorczości, e-learningiem czy edukacją wielokulturową i włączającą. Edukatorzy chętnie korzystają z tej możliwości. W 2021 roku 469 nauczycieli otrzymało wsparcie finansowe, na co przeznaczono ponad milion złotych.

T jak technika i szkoły branżowe

Krakowskie szkoły prowadzące kształcenie zawodowe nie bez powodu są uznawane za najlepsze w Polsce. Z ich oferty chętnie korzystają młodzi ludzie, którzy uczą się pod okiem świetnie wykwalifikowanych ekspertów. Zdobywają przy tym konkretny zawód, a tuż po zakończeniu nauki (a często także w jej trakcie!) otrzymują dobrze płatną pracę. Po ukończeniu nauki w technikum lub szkole branżowej mogą podjąć też naukę a studiach wyższych. To naprawdę dobra opcja! Warto nadmienić, że szkoły, które w tym roku rozpoczęły kształcenie w nowych zawodach, pod koniec 2021 roku otrzymały od miasta dodatkowe fundusze w wysokości 900 tysięcy złotych. Zostały one przeznaczone na zakup pomocy dydaktycznych potrzebnych uczniom i nauczycielom, jak również na wyposażenie pracowni przedmiotowych w sprzęt niezbędny do nauki zawodu.

U jak uczniowie

We wszystkich krakowskich przedszkolach, szkołach i placówkach (a jest ich ponad 1000!) uczyło się w 2021 roku niemal 150 tysięcy uczniów. Oznacza to, że gdyby krakowscy uczniowie zechcieli utworzyć odrębne miasto, to byłoby drugim po Krakowie największym ośrodkiem miejskim w Małopolsce. Jedno jest pewne: nie tylko liczba, ale i potencjał krakowskich uczniów jest ogromny. Świadczą o tym chociażby wyniki osiągnięte przez młodych ludzi z Krakowa na egzaminach ósmoklasisty i maturalnych. W 2021 roku, tak jak w poprzednich latach, należały one do najwyższych nie tylko w Małopolsce, ale w skali całego kraju. Młodzi ludzie z krakowskich szkół osiągają też sukcesy w ogólnopolskich olimpiadach, międzynarodowych konkursach i co niezwykle ważne – angażują się w działania na rzecz innych. Najlepsi z nich są wyróżniani nagrodami przyznawanymi w ramach Krakowskiego Programu Wspierania Uzdolnionych Uczniów.

W jak współpraca

W 2021 roku nie mogłoby się odbyć wiele wspaniałych działań, gdyby nie... współpraca! Bo to właśnie wspólne działanie jest kluczem do sukcesu w działaniach na rzecz edukacji. A współpracować można na wiele sposobów: miasto realizuje wspólne działania z organizacjami społecznymi, nauczyciele współdziałają z uczniami i ich rodzicami, a całe społeczeństwo szkolne we wspólne projekty angażują innych mieszkańców. Tak trzymać!

Z jak zawód

W 2021 roku w samorządowych szkołach uczniowie kształcili się w aż 81 zawodach. Wśród nich są związane między innymi z programowaniem, informatyką czy telekomunikacją. A może bardziej odpowiednie są architektura krajobrazu, organizacja turystyki lub geodezja? W mijającym roku każdy uczeń mógł znaleźć w technikach i szkołach branżowych odpowiednią

**Magiczny
Kraków**

propozycję dla siebie. Tym niezdecydowanym pomaga natomiast Krakowski Ośrodek Kariery – nowa instytucja zajmująca się doradztwem zawodowym, która w 2021 roku wraz z Wydziałem Edukacji UMK organizowała nawet specjalny program... dla przedszkolaków. W jego ramach najmłodszy udali się w fascynującą wędrowkę po świecie zawodów. Inicjatywa ma swoją kontynuację: w podobny szlak jak przedszkolaki ruszają teraz uczniowie szkół podstawowych.